

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Յ Ի Է Ր Ճ Ի Յ Ա Ս

ՆԻՒՄԲՐՈ-160

ԻՒՉԻՒՆՃԻԻ

ՍԵՆԵ-1802-

ՄԱՐՏ-27-Ա-ՇԵՎԱՎԱԼ-ՎՊԿ

ՍԱԼԸ

ՄԻՍԻՒԲԵԱԹ

Օսմանյան թրուսը	487
Ինկիլեզ	204 ⁸⁰
Ֆրանսիացի	165
Իսթրիական	189
Գաղթական	31 ¹⁰
Գերմանացի	96
Պեշեմերդե զորքեր	69
Արաբներ	81
Գանձակառուներ	67 ¹⁰
Երկու	68 ¹⁰

ՊՕՐՄԱ ԹԵԼԵԴԱՓԸ

Մարտի 6-ը

Պաշտոնային տեղեկություններ Վարդան 28:
Պարկուզ 27 Ն: Իրեն Գաղա տեղեկություն: Սխառմ
60: Գանձակառու 91:

ՀԱՎԱՍՏԻՍԱԾԻ ՄԻՒԹԵՆԵՎԱԿՅԵ

Իսաբերի Հանանյանին ֆեյդերի թեքեմիսան պուլունան ֆեյդան հիշերին չեքարըմառ զմեռն ուս իրա տեյի Հանանյան սատար պուլունան շատեր:

— Պու տեֆա Մաղաթման եազըրըղնա նեղարեն, կեչեն հաֆթա Պանորմա եզըրնուս վուգուս կեչեն հայտուտըղա ճեպարեթ իտեն շեր, օլ թարաֆտա պուլունան (Բ) թաքեթ սեքեմիսան իւլ նեֆեր Իսաբերի օլուս, Պանորմա տալ Մաղաթմա կիտիկ կեչիկ պաղար ճըրդ իտերեր, վե գաթ իթաթեր լերի Լեհուսի իտե Պանորմա տալ պիր գենկին Իսաբ թեքեմիսան պիր չօգ կիրան պահա եչեա սաթըն ալարապ եօլա կիթմեքտե իմիշ:

Հայտուտըղ, Թանրմառադ նի նիլեթիլե Լեհուսի վե քիրաճըր (քիրաճըր իլին Իսաբ իմիշ տեյու եազմը իտիլ իտեա, պու տեֆաքի վերիլեն մալեմաթտե իւմ տուր տեյի պեյան օլունմալ տուր) իտամ իթմիլչեր իտեա, տիկեր իւմ եօլ ճու զաթեն իթմիլար վե պի չարե պիր տաթմ օլուս, սաթմադ իւլըն սապուն կեթմիլմեքտե օլունմալ տան, հայտուտըղ տալ պիրիսի մեր հոմեթ իտիկ, «պու պիլի թանր մաղ ուս՝ յերեք եօլունմալ գուրթար միշ իտեա, մերգուլ մերգուլմանր բեք պեա թանրըղնան, Մաղա լըճա կեթիլքաթ միտիր պեյ հադրեթլերին քեյֆիլեթի հալի իֆատե վե պեյան իլեթիլինմեն, անինտե զապթիլեթի չեքարըլարադ, (Բ) թա քեչեմե հայտուտըղն եվի ա.

լուլթըրըր, վե Պանորմա եալ մուրթա սաթմալա կիթմիլ զրուգլար իտապեր պընտըրտա, սիլահալար ներեմե տիր տեյի սարուլուր, վե պիրիսինն եհլ տաթի եօլարուտա տըր տեյերեք կիտիկ ալաղա էնտիլեր զապթիլեթի պիր պիլիլե պը չադ իւլեթինտե թաղե գան ալա մեթլերի կեթուրեթլերինտեն, ալապ պեթապեր Պանորմա կիտերեր, վե հայաթ տարըն իթմիլի եումուր թա սաթմալարը հալտե թոթթուս մահպեմե իլա իտերեր, վե պատե հու Մաղաթմա կեթիլեր:

Մաղաթմա միտիր պեյի հազրեթլերի (Բ) թա քեչիլե նե գաթար տաթմ վար իտե, պիրեր պիրեր մեր գուլ իթմիլարն եօլունտեն կեչիլթաթիկ, իլեթլերնտե մերգուլմալ հայտուտըղ տալ քիմե վաթըր տըր տեյու սիլալ իտեր, վե մերգուլ տաթի իտեր եօլ տուր տեյու ճեֆապ վերիլ իտեա, տիկեր իթի նեֆեր եումուր թաճըրըր կեթիլթիլերինտեն, անինտե անլեր օլունմալ թադրեր ու պեյան իտեր, վե զապառա պուլունան իլին տաթի, տալ գաթ ու իտամե տաթի պիր հարեթթաթ պուլունմալըն իֆատե իտեր:

Մերգուլ իթմիլարն եօլուն, բեք գորգուլ օլունմալ տալ թեհ լեթեաթ իմիշ:

— Պու տեֆա ճիլմա իթմիլի չեքարըլան Գորդե «(Բ) թանմալ Գրան սըղ զալեթաթնտա Գայսերիլե հադրնտա տիգգաթ շայան վե զալեթ ուլուն պիր պահա եազըլմը իտեա, պիլ անձադ պիր մերգաթըրըն մալ ելին պեյան իտերիլ:

«Գայսերիլե բանձարընտա զիյաթեթիլե չեքեր վե բօթաս պուլունմալ հալտե, պաղը եհլ սա իտթըր շու ուլուն սարթըր եֆթեթ իլեթեթ իլի օլմալ մը աճեպ:

«Ելեթ վե նիլե ֆաթեթլեր հաթըր օլմադ մաթուլար պուլունմալ տե վե ելեթ մեթրապ պրադըրըր հալտե, կեչիլմեթլերինտեն աճիլ գալուրադ հեր սեյն շունձա տելիլանլըր քեթնաթ մեթեթեթլերին պրադըրտա տիկարը աթերեր կեթմեքտե տիրեր:

«Հու պու քի, եհալինն շու մեթուսիլեթի, հեր քեթին եմալ ու եմալիլ եթիլեթի քեթմիլեթ օլմաթըրտա պաղգա, սահաթըր ճինա.

յեթին պիր ճեղա գալմաթնտան նեչեթ իթմեքտե տիր:

«Խըրըղար վե հայտուտըր ելըր իւլեթինտե տաթի, հեր քեթին քիտեթին վե արգաթնտաթի ելիլ սեթին ալմաղա ճեպարեթ իտեպիլ տիլերի հալտե, գարըր գոյմադ, եաթաթ քեթուտի հերթը իթմեթ օլ գաթար կիլմալըր քի, բեք աղ եօլ ճու շու պեթաթան աղաթիլ կերի պան (եադա) իտեպիլմեքտե տիր:

«Պիր իրթըրը իւլեթինտե սիլահ չեքմեթ, զապ իթմիլի մալտեն պիյաթե թեհլեթլի պիր հալե տիլաթ օլմադ տըր, չիլեթի պիլիլե պիր թեչեթլի ճեղա քիտերեթ, իւլեթինտե սիլահ չեթմիլի տաթմե իրթըրըր օլունմալ եաթաթ քեթուտի ոյմադ իւլ թեթիլին շահլիլըր իլե իտաթ իթմեթ մեթ մեթալ օլմադ տըր: Վե մեր գաթ շահիլթերին իտե Իսաբմալ օլմաթը ելըն միլեթեթտեն տիր: . . .

«Տահա տիլունտեն պերու տիր քի ելին գայիմադամ պեյ հազրեթլերի, իրթըրըր վե հարաթիլեր իւլեթինտե սիլահ չեքմեթ իւլունմալ վեթմիլ տիր: վե շու իւլունմալ իտե, 600 իտենտեն իպարեթ իտիլըրըր նամ պիր իւմ քեթիլեթին քեհեթաթըրն, գաթի իւլուն իթմիլ պիր հալտե, իրթըրըր ալեյինտե վե չեթիլ տուրեթտե թեչեթլեթ կելիլ, «եա պուլուն շարեթի, վե եաթա իլթեթեթիլմալըն անաթմալարըր տեյերեթ թեթիլմ իթմեթի օլմալ տուր:

«Մերգուլ ճեպարեթլի քեհեա նըն հադըրտա բեք չօգ սեթալար իլիտիլմեքտե տիր:»

Մեթթիլ մեթթուպու եաղան միլմալիլե գայիմադամ հադըրնտա պիր թադըր սեթալար օգուտունմալ պաղգա, օլ պապաթե եհալ թարաֆըրտան զուհուրա կելեն տաթըր չիլթաթիլեթի տաթի պեյան իլեթիլ տիր, վե նաթըր պուլունտան տգաթմ պիլ տաթի պեյան իթմիլըր տիր:

— Գայսերիլե գայիմադամը սեթաթթու պեյ հադըրտա թապ ու նեչը օլունմալ իւլըն թարաֆըրըր պիր գըթա տահա թեչեթթիլ նամե կելիլ իտեա, պիլըրաթ տիկեր տեֆայե պրադըրըր տըր:

— Ըլիլ 5 տե Ի ճիտաթան կեչեն պիր թեթեթիլ իտապերինն նե.

տը իտեան, պէրէքեաթ վերսին ետնւարտա, չէքիլիպ հալա ալաւադ եւրէր վէ գօլայլըլար պուլունուղունտան, շու ուլլունսուղունգ օլ տէրէճէլէրէ վասրլ օլմամըլ տըր :

Այլէ զէվաթ թարաֆընտան հիւսնի բիգալէրիլէ, օյնանան օյունուն պասըլմըլ օլանքիթապըրընտան պիւրէր թանէ յալարադ աղ վէ չօգ մէք թէպ իշին հիմմէթ պուլունուն իհսան, նէ գատար թէչէքքիւրէ շալան պուլունմուշ իսէ, պիր թագըմ 10 վէ 20 զուրուշ իլէ երգըրմաղ զաթլարըն, կէօրմէղիթտէն վէ պիւրմէղիթտէն կէլէրէք սափաշու սափաշու վերմէլէրիտէ պայիսի թէհաճճիւպ վէ էսէֆտէն պուլունմուշ տուր :

Տուլլունսուղունգ, շու գատար մէսարիֆաթ վէ ֆէտաքեարըլ իլէ մէստանէ կէլմիշ պիր Վագային, վէ պաշիս չէրէֆ ու իֆթիլարտէն պուլունան օյունսուղունգ սէյր ու թէմաշա իտիպ, վէ միւրտար պէսթէլէրի ախնէալթտէն սօնրա, հիշ տէյիլ Մսէ, Տօպրօճաղը Օլադգըրիին գտնվէտին տէ հաճի Վալաղ վէ Գարաիէօղլուն օյունսուղունգ վէ թիւրքիլէրին սէյր իտիպ վէ տիւնէտիկիկիլ գատարաւմըլ գալպիկիլտէ պիր թէլէղլիւղ աուլմատըրըլքի, պարի բիգալթէ կէլէրէք, չէքմէճէ պաշընա գօշտուղունուղ գատար օլուն, շունճա ֆէտաքեար վէ միւթէպէր զաթլարըն խայրիսահան հագգընտա իզհարը չիւքրանիլէթ իթմէք իւղրէ էթրաֆընա աղիլալթէրի բիշթահթա թաւրաֆընա տէյիլ գօշմագ, իլնա պիր էլ ուղաթմաղա տախի միւսարաւթ իթմէտիկիլ . . . :

Ելէվմի մէզպուրտա շաղ ու իէնտան օլուն Սիւնատի. բիմ նէ «էօլէր իսէ սէօլէտին, Սիւնատի քէնտի աճը աճը նիտալարընըն հէր թարաֆտան ագս իթմէտին կէօրիւպ միւթէսէլլն օլմագտէտիր : Սիւնատի չօգ տէֆա մէհան վէ չօգ տէֆա տախի զէմմ իթտի օլ մէթթէպի, լաքին պուլիւն իսթանպօլուն հէր մէթթէպլէրինէ նիլէ ճիհէթլէրլէ ֆայիգ օլ տուղուն բանա կէօրմէքտէտիր :

Տարօտու Տնօրէնի պուլունտուղունուղ . . . պիլիմ Պէլ օլլուն գըլէլար մէթթէպիլնէ . . . :

Արգըմմէ գըղարըն իսմ ու մախլէպլէրին, վէ Չիւ Օթէրը նամրիւ տալէտէ վուգու պուլունուղ օլան պիր գաշ սէհիլթիթը կէլէճէք պէֆա պէլան իտէրիլ :

— Գուճ գաբու խարիճի կիպի ֆագըր պիր մահէլտէ, իշալփատա տօղմուշ վէ Փրիլիչ մէթթէպիլնտէ թահալի մալիւմաթ իթմիշ պիր միւ.

էլլիֆին գալէմէ ալմըլ օլունուղ ու բարոյական թէմիլիլինի կէօրիւպ իֆթիլար վէ թէչէքքիւր իտէրէք, Պէլ օլլուն տէօնիւպ, Վրէլէնան թէաթրօ իլանլարընտա, Պ. Վիլէն իմօնճէտան թէլէլիֆթէրտէտի օլարադ, օլ կիճէ պիր օյուն օյնանլարաղըն կէօրիւկիւմիւղալ, մէրադ վէ աղուն իտիպ, վաթթիլիլն տախի միւսատտէտի օլմատըլը հալտէ, մէզքիւր օյունտա հաղըր պուլունմաղա գաւարիլ օլունուղ :

Սիւնատի ֆաթ ու զէմմ իտէրտէրէր, ահ միւշթիլ ճալ, նէ եաքսըն Սիւնատի, պիր թագըմ գալէմէր կիպի աղա միւտահէնէ վէ միւրայիլթ իթմէմէք իշին եէմին իթմիշ. տօղլունսու սէօլէտիւրտէ իսէ հէրքէս կիւճէնիպ եիւղիւն էքլիթմէքտէտիր. ֆէգաթ, գարարիւր հօգ, պուլուն հէրքէս պիր վէ հէր իտանտա տախի մէսէլի մէճհուր տուր, ֆօղա-սէօլէյնի, ֆօղա-սէօլէյնի գօշալլար. վէ հալպուրի, տօղլուն սէօլէմէք կիպիտէ միւլֆիա պիր չէյ օլմաղ :

Արգըր օյուն օյնանմայա պաշլանտը վէ սօնունա գատար սէյր ու թէմաշա վէ տիգաթ իլլէտիք, իլալթթը միւլէլլիլին նիլէթ ու էֆթեարը հագգընտա հիշ պիր հիւքմ իտէմէլիլ. լաքին, շու թէլիֆլէրի. նի ֆարիս Վատտէմէտընա կէօնտէրիպ, թէլէլիֆ. տալլապիլէճէկի իշին պիր չէհաաթթմաթ թահալ իտիւն ճէյէ գատար, հիշ տէյիլ իսէ, միլլէթիլիլն բարոյականը, վէ պիլնտէն ալէհէ քէնտի նամունա ու իթիպարըրըն խաթըր իշին մէզքիւր թէաթրօտա պիր տախի մէզքիւր օլունուն օյնանմալարըն, իտարէտի թարաֆընտան հիմմէթ օլունտա իլիլլար գանն իտէրիլ :

Պիր գըղ վէ պիր տէլիգանըն պիր պիրլէրինի գարնտաշ գանն իտէրէք, աշգ ու ալաթ իթմէք, վէ էօլլէ պիր օյունտա, իսթանպօլտա Վրմէնի միլլէթի թէաթրօտունտա, ֆաթիլալար գարընտա օյնանմագ . . . :

Թէաթրօտա լալըլը վէ լալըլըլ սուրէթտէ էլլէր վէ տալըլար վուրունտուղուն, վէ պիր տիրայէթմիլ եախտա էլլէնմէյէ չքըլմըլ առէմ թարաֆընտան էօլլէ պիր ալաթթէ կէօթթէրիլիլն տնտէ, մէլմուն վարի, չօգ տէֆա վէ չօգլար թարաֆընտան թագլիտ օլունտուղուն զիքր իթմիշ պիր. մէրգուճ Պ. իմօնճէտան հագգընտա տախի այնի սուլրէթտէ էլլէր վուրունտուղ, վէ չէ.

նայա չնղըրըրադ պիր առէտ տախի գօրալտաան թէրթիլ օլունմուշ իֆթիլար իսթիֆանը ալմըլըլ իտէտէ, իսթիհա նիլէթլէմիլտի, եօգսա հագգըլաթէն բէսէնտ օլարադ. միլիտի պիլլէր ֆէհմ իտէմէմիլիլտիր :

— Չէնտ սէնէ Ֆրանսատա թահսիլ իլլի թըպպ իւղրէ պուլունտուգատան սօնրա իսթանպօլա ալտէթլէրինտէ մէթթէպի թըպպիլնի Շահանէյէ կիլէրէք, չէնտ սէնէ տախի օրատա, քէնտի սանաթը իքմալինէ տէվաթ իթմէքտէ իքէն, տիւշար օլտուգլարը պիր նէվի վիւճունա բահաթըրը սէպէպիլնտէն ապ իւհապարըրը թէպտիլ իթմէտի լաղըմ կէլէրէք, տիրայէթըն հէմէհէրիմիլ Ստեֆան աղա Վալիլթէան Վայսնէրիլէ թարաֆընա աղիմէթ իթմիշ, վէ քէպպի իֆաթաթ իթմիլթտէն սօնրա չիմալիլ գատար, լաղըմ կէլէն հէքիլիք տիպլումալարտան մահրուճ օլարադ օրատա իմարըր էվգաթ իլլէմիշ իտէտէ, պուլունտան պիր գաշմահ աղտէմ խատտէթէն տիպլումալարն ալա իթմէք նիլէթլէ մէրգուճ իսթանպօլա ալաթթ իտիպ, իճաղ իտէն իթմիլանլարընը շայանը թահսիլն սուրէթտէ իթմ իթմիշ, վէ տիպլումալարըն ալարգտան սօնրա, քէնտի ստանաթըր իճրա իթմէք իւղրէ էլլէն Վայսնէրիլէ թարաֆընա տէօնիւլէ տիր :

Սիւնատիլլէյն աօգթէօր Ստեֆանէ ֆէնտիլին իլլարը մալիւմաթ վէ իպրաղը լիպաթաթը, մէմէքթթիմիլ թարաֆընա աղիմէթի կէրչի մուճիլի իֆթիլար ու մէմունիլէթի միլալէն պուլունմագտէ տիր. ֆէգաթ, օրատա սանաթլարըն իճրա իլլէ վաթանըմըլա պիր խըրմէթ, վէ ֆուգարա հագգընտա ինտաֆ ու ինտանիլէթլէրին մաարուֆ պուլունը տուգտան սօնրա, միլլէթ իթմիլիլ մէքթթէպլիլ վէ էհալլիլն թէնվիլիլ պաշպընտա հէր նէվի զայրէթ վէ ֆէտաքեարըլ էօրիլէմէքսիլն սարֆէքթեար վէ պէլիլ վիւճունա իտէրէք, պուրտա իքէն պէյան իթմիլթթէրի արղուլէրիլն սէմէրէլէրիլն իպրաղ իլլէտիլթէրի թագախրտէ, չիւքրանիլէթի աղիմէմիլիլ տախի միւլէտտի օլունագլարը պի իլլիլալալար :

— Պէլլունտա իալէ սօգաղընտա քէպլին 13 նիւմէթօլուն Համադգէտայ ընկերութիւնուն գրաւթ իլաւնէսիլտէ մահը հալին 31 ինտէ եանի ճումա կիճէտի Պ. թիլմաթ թէրգեան թարաֆընտան պիր նութգսէօլլէնէճէկիլնտէն, ապստաթ պուլունանլարըն թէչրիֆէրաղպէթ պուլունմալարը իշին խատտէթէն իլան օլունուր :

ՄԻՒՆԱՏԻՅԷ ԶԱԶԵԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
ԱՄԵՐԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ԲԱՆԿԱՆ ԿԱՐԱՆԻ ԿԱՐԴԱՆ 17
Յ. ՄԻՒՆԱՏԻՅԷԱՆԸ ԹԱՊԱՆԱԿԱՆԸ